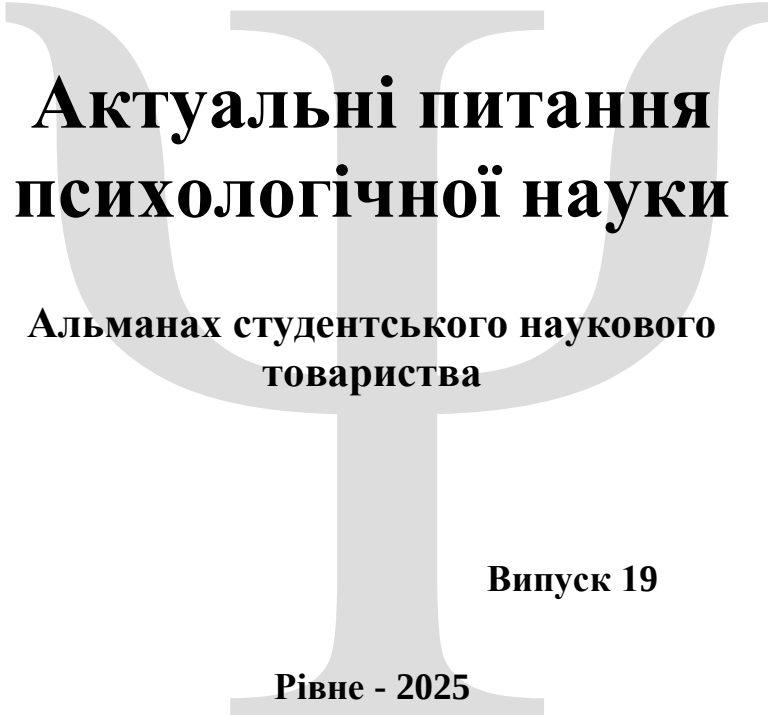

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

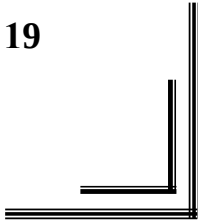

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 19

Рівне - 2025

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 19. Рівне: РДГУ, 2025. 118 с.

Головний редактор:

Олег Рудюк, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Наталія Михальчук, доктор психологічних наук, професор, професор, завідувач кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Главінська, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Віталій Павелків, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Олена Ставицька, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Сторож, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол від 22 грудня 2025 року, № 13)

ЗМІСТ

Бойчук Л. Вплив типу батьківського ставлення на формування особистості дітей дошкільного віку	5
Бойчук О. Психологічні особливості формування мотивації до навчання в підлітковому віці	8
Борисюк Д. Роль емоційного інтелекту у розвитку особистості	11
Гончарук О. Особливості образної пам'яті у підлітковому віці	16
Гордієнко В. Ціннісні орієнтації як чинник психологічної готовності військовослужбовців до професійної діяльності	19
Григорієва А. Особистісні чинники агресивної поведінки в юнацькому віці	23
Долинюк М. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	26
Єленець Ю. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	32
Жилка Н. Вплив типу батьківського ставлення на формування навчальної мотивації підлітків	35
Комар О. Вплив соціальних мереж на психічне здоров'я юнацької молоді	39
Кондратюк Н. Шляхи формування комунікативної компетенції медичних працівників	42
Кривко Н. Основні чинники психологічного благополуччя молоді в умовах війни	47
Марчук Д. Вплив тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації	50
Мисько Я. Вплив порушення сну на психічний стан особистості	54
Мовчко О. Соціальні мережі як чинник розвитку депресивних станів	57
Мординська А. Психологічні методи впливу на стан стресу в юнацькому віці	62
Ольховик С. Вплив емоційного стану людини на увагу	64
Петровець А. Методи психокорекції емоційної сфери в юнацькому віці	67
Поліщук А. Роль тривожності у розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти в умовах війни	69
Попчук Д. Вплив емоційної сфери особистості на мотивацію діяльності	74

Праск А. Психологічні чинники психосоматичних розладів у молоді.....	77
Пустотіна С. Вплив корпоративної культури на рівень мотивації та задоволення роботою.....	79
Рачинська О. Особливості міжособистісних конфліктів в юнацькому віці	82
Романюк М. Психологія віральності контенту В Youtube	87
Ромашук К. Вплив травмівного досвіду на розвиток особистості підлітка.....	93
Сімончук Д. Особливості спілкування дітей молодшого шкільного віку	96
Сорокіна А. Використання арт-терапевтичних методів в роботі з військовими з ПТСР	99
Тодорович А. Психологічні особливості спілкування в юнацькому віці.....	102
Харчук Б. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей, які постраждали від війни	105
Юшук А. Особливості дослідження депресивних станів у молоді	110
Янковська І. Психолого-педагогічні умови розвитку поведінкової і вольової саморегуляції у підлітковому віці	114

11. Violot C., Elmas T., Bilogrevic I., Humbert M. Shorts vs. Regular Videos on YouTube: A Comparative Analysis of User Engagement and Content Creation Trends. arXiv preprint. 2024. URL: <https://arxiv.org/abs/2403.00454> (дата звернення: 31.10.2025). arxiv.org
12. Vosoughi S., Roy D., Aral S. The spread of true and false news online. Science. 2018. Vol. 359(6380). P. 1146–1151. DOI: 10.1126/science.aap9559. science.org
13. Големб'ювська Е. Вплив соціальних мереж на соціальний та емоційний стан молодих людей. Освітologia. 2024. № 13(13). С. 50–58. DOI: 10.28925/2412-124X.2024.13.5. osvitologia.kubg.edu.ua+2osvitologia.kubg.edu.ua+2
14. Гречановська О. В., Мегем О. М., Потапюк Л. М. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія. 2023. Т. 34(73), № 4. С. 60–66. URL: https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/4_2023/11.pdf (дата звернення: 31.10.2025). psych.vernadskyjournals.in.ua+1
15. Чаплінська Ю. С. Ризики кіберсоціалізації: сьогодення і недалеке майбутнє. Проблеми політичної психології. 2020. Вип. 23. С. 214–240. URL: <https://politpsy.org/index.php/popp/article/download/54/63> (дата звернення: 31.10.2025). politpsy.org

ВПЛИВ ТРАВМІВНОГО ДОСВІДУ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА

Ромашук Катерина, здобувачка ОС «Бакалавр», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: викладач Джеджеря О.В.

Актуальність дослідження. Проблема впливу травматичного досвіду на розвиток особистості підлітка є надзвичайно актуальною в сучасних соціокультурних умовах, які супроводжуються зростанням рівня насильства, нестабільності в родинях, соціальної напруги та воєнних дій. Підлітки як особливо вразлива вікова категорія часто не мають достатніх психологічних ресурсів для самостійного подолання травматичних переживань, що може призводити до емоційної нестабільності, проблем у спілкуванні, формування деструктивних моделей поведінки та загальмованого особистісного розвитку.

Метою даного дослідження є вивчення впливу травматичного досвіду на формування особистісних рис підлітка, зокрема емоційної стабільності, рівня тривожності, самооцінки та соціальної взаємодії.

Поняття «психічна травма» в науковій літературі з'являється вперше наприкінці XIX століття. Узагальнення еволюції перших наукових уявлень про природу і сутність поняття «психотравма» знаходимо в публікаціях Зігмунда Фрейда. Під час розгляду у своїх дослідженнях роботи Д. Брейєра з однією зі своїх істеричних клієнток Фрейд зауважив, що майже всі симптоми її істерії виявлялись наслідком так званих психічних травм (З. Фрейд, 1989). Саме це і спричинило активне привернення уваги тогочасної психологічної спільноти до глибинного змісту цієї тематики і самого поняття «психічна травма».

Натепер поняття «психічна травма» є досить вживаним у сучасній психологічній науці. Проте наявні суттєві розбіжності в трактуванні зазначеного феномена. З одного боку, це пов'язане з висвітленням тільки одного певного аспекту (відповідно до наукової школи або напряму), який видавався найважливішим. З іншого боку, невпорядкованість у визначенні зумовлена складністю та суб'єктивністю переживань травматичних подій, що утруднює їх чітку систематизацію і узагальнення за якимось критеріями.

Згідно з дослідженнями Н.Л.Іванової, травма, отримана в період інтенсивного особистісного розвитку, суттєво впливає на психологічний стан підлітка, знижує рівень адаптивності та формує внутрішні конфлікти, які можуть затримувати або спотворювати розвиток «Я-концепції» [1].

Як зазначає Л.І.Паливода, психічна травма, отримана у підлітковому віці, здатна серйозно порушити цілісність «Я-концепції», поглибити тривожні стани та вплинути на подальше сприйняття себе й світу, що особливо небезпечно в період становлення особистості [2]. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба в системному дослідженні впливу травматичного досвіду на розвиток підлітків, що дозволить розробити ефективні стратегії психологічної допомоги та профілактики негативних наслідків.

Підлітковий вік є критичним етапом у формуванні особистості, коли відбувається інтенсивний розвиток емоційної, соціальної та

когнітивної сфер. У цей період індивід особливо вразливий до негативних впливів зовнішнього середовища, зокрема до психологічних травм.

Травматичний досвід — це психотравмівні події, які значно перевищують адаптаційні можливості особистості, і можуть призводити до порушень у формуванні самооцінки, довіри до світу, емоційної стабільності та соціальної поведінки підлітка. Актуальність проблеми зумовлена зростанням кількості підлітків, які переживають різні форми насильства, втрату близьких, розлучення батьків або інші кризові ситуації. Наявність травматичного досвіду часто супроводжується розвитком посттравматичного стресового розладу (ПТСР), депресивних або тривожних станів, а також поведінкових відхилень.

Як зазначає Л.І.Паливода, пережита в дитинстві або підлітковому віці психічна травма може негативно позначитися на емоційному розвитку, викликати труднощі в побудові міжособистісних стосунків і формувати деструктивні моделі поведінки в майбутньому [2]. У зв'язку з цим постає необхідність глибшого вивчення впливу травматичного досвіду на становлення особистості підлітка, визначення основних чинників, що модулюють цей вплив, а також пошуку ефективних психологічних підходів до допомоги таким підліткам.

Висновок. Проведений аналіз свідчить, що травматичний досвід має значний вплив на розвиток особистості підлітка, особливо на емоційну сферу, самооцінку та соціальну поведінку. Пережиті психотравмівні події можуть призводити до формування психологічних розладів, порушень адаптації та деструктивних моделей взаємодії з оточенням. Враховуючи вразливість підліткового віку, важливо своєчасно виявляти такі травми та забезпечувати ефективну психологічну підтримку.

Список використаних джерел

1. Іванова Н.Л. Психологічні особливості переживання травматичних подій у підлітковому віці. *Психологічні перспективи*. 2019. Вип. 34. С. 112–117.

2. Паливода Л.І. Проблема ви значення понять «психічна травма», «психологічна травма» і «травма втрати» у психологічних проєкціях. *Вчені записки ТРНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Психологія*. 2021. Том 32 (71). №6. С. 68-72.

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сімончук Діана, здобувач ОС «бакалавр», 1 курсу, РДГУ

Керівник: Джеджер О.В., старший викладач

Актуальність дослідження особливостей спілкування дітей молодшого шкільного віку зумовлена кількома ключовими факторами. По-перше, молодший шкільний вік є чутливим періодом для формування комунікативних навичкою. Саме в цей час відбувається активний розвиток мовлення, розширюється коло спілкування, закладаються основи для ефективної взаємодії в подальшому житті. Несформовані або порушені комунікативні вміння в цей період можуть призвести до труднощів у навчанні, соціальній адаптації, розвитку низької самооцінки та проблем у міжособистісних стосунках. По-друге, сучасне суспільство висуває високі вимоги до комунікативної компетентності особистості. Уміння ефективно спілкуватися, співпрацювати, вирішувати конфлікти є запорукою успіху не лише в навчальній діяльності, а й у професійній та особистій сфері.

Метою публікації є теоретичне дослідження особливостей спілкування дітей молодшого шкільного віку.

Молодший шкільний вік (приблизно 6-10 років) є перехідним і надзвичайно важливим етапом у розвитку дитини, що супроводжується значними змінами у всіх сферах, включно зі спілкуванням. Зміна провідної діяльності з ігрової на навчальну, а також розширення соціального оточення, надають спілкуванню молодших школярів нових, специфічних рис.

З початком навчання у школі кардинально змінюється соціальне середовище дитини. До звичного кола спілкування (батьки, родичі, дошкільні друзі) додаються нові й надзвичайно важливі фігури: учитель та однокласники. Учитель стає для дитини головним носієм

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 19

Наукове редагування – Олег РУДЮК
Відповідальна за випуск – Наталія МИХАЛЬЧУК

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,2.